

Palçığın vulkan möcüzəsi

Azərbaycan təbiətinin bu nadir incisi xarici turistləri də heyran edir

◆ Bakı COP29-a hazırlaşır

Azərbaycan müstəqilliyinə qovuşduqdan sonra turizmin inkişafı da dövlət siyasətinin ayrılmaz hissəsinə çevrildi və bu, iqtisadi tərəqqi və yüksəlişin mühüm amili kimi böyük əhəmiyyət kəsb etdi. Ümummilli Lider Heydər Əliyev 1993-cü ildə xalqın təkidli tələbi ilə hakimiyyətə qayıtdıqdan sonra kifayət qədər investisiya tələb edən turizmin tənəzzüldən çıxarılması və inkişafı üçün kompleks tədbirlər həyata keçirildi. Ulu Öndərin möhkəm təməl üzərində əsasını qoyduğu sosial-iqtisadi siyasət strategiyası nəticəsində Azərbaycanın maliyyə imkanlarının ildən-ilə yaxşılaşması turizm sahəsində uğurlu islahatların aparılmasına da imkan yaratdı.

Azərbaycana gələn turistlərin sayı 34 faiz artıb

Turizmin inkişafı ilk növbədə ölkənin ali qanunvericilik aktlarında öz əksini tapmış, Milli Məclisdə "Turizm haqqında" qanun qəbul edilmiş, 27 iyul 1999-cu ildə Ulu Öndər Heydər Əliyev "Turizm haqqında" Azərbaycan Respublikası Qanununun tərtib edilməsi haqqında" Fərman imzalamışdır. Sonrakı illərdə də bu sahəyə xüsusi diqqət ayrılmış, böyük işlər görülmüşdür.

Turizmin inkişafına göstərilən dövlət qayğısının nəticəsidir ki, 2024-cü ilin yanvar-iyun aylarında Azərbaycana səfər edən xarici vətəndaşların sayı 1.231.104 nəfər təşkil edib ki, bu da ötən ilin eyni dövrü ilə müqayisədə 34 faiz çoxdur.

Azərbaycana səfər edən vətəndaşların sayına görə Rusiya, Türkiyə, Hindistan, İran və Gürcüstan ilk beşlikdə qərarlaşıb. Beynəlxalq səviyyədə fəaliyyətə gəlincə, demək olar ki, bu istiqamətdə də böyük irəliləyiş var. Dünya İqtisadi Forumu tərəfindən dərc edilən Səyahət və Turizmin İnkişafı İndeksində əsasən, Azərbaycan əvvəlki hesabla müqayisədə 7 pillə irəliləyərək 119 ölkə arasında 56-cı yerdə qərarlaşıb. Böyük səy və həvəslə hazırladığımız COP çərçivəsində ölkəmizə 100 min nəfərə yaxın turistin gəlişi gözlənilir.

Ölkəmizdə turizm Prezident İlham Əliyev tərəfindən müasir həyat tərzinin və mədəniyyətin mühüm atributu, beynəlxalq əlaqələrin bir forması kimi uğurla inkişaf etdirilir. Son illər sağlamlıq turizmi, dəniz turizmi, səyahət turizmi, dağ turizmi, kond turizmi dünya səyahətçilərini daha çox maraqlandırır.

Bunlara aid olan məkanlardan biri də 2021-ci il aprelin 22-də təməli Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev və Heydər Əliyev Fondunun rəhbəri, Birinci vitse-prezident Mehriban xanım Əliyeva tərəfindən Abşeron rayonu, Qobustan kəndinin ərazisində qoyulmuş Palçıq Vulkanları Turizm Kompleksidir.

Vulkanların 60 faizi aktivdir

Bu günlərdə böyük maraqla ünvanına yollandığımız yeni turizm kompleksi Bakıdan 59 kilometr cənub-qərbdə, Qobustan qəsbəsinə təxminən 17 kilometr şimal-qərbdə, Şamaxı istiqamətinə gedən əsas yolun üstündə dəniz səviyyəsindən 235 metr hündürlükdə yerləşən ərazidə yerləşib. Bura "Qılınc" palçıq vulkanlarının ərazisi kimi tanınır. Bu kompleks "Regionların 2019-2023-cü illərdə sosial-iqtisadi inkişafı Dövlət Proqramı" layihəsi çərçivəsində icra olunub.

Təbiətin maraqlı hadisəsi olan palçıq vulkanları dünyanın bir çox ölkəsində mövcuddur. Azərbaycan da palçıq vulkanlarının nadir və klassik inkişaf regionu kimi tanınır. Yer kürəsində məlum olan 2 mindən artıq palçıq

vulkanının 350-dən çoxu Azərbaycanın şərqi və Xəzər akvatoriyasında yerləşir. Palçıq vulkanları əsasən Abşeron yarımadası, Bakı ətrafındakı adalar qrupu, Şamaxı, Qobustan və cənub-şərqi Şirvanı yayılıb.

Palçıq Vulkanları Turizm Kompleksində "Qılınc" palçıq vulkanını yaxından izləmək mümkündür. Bu vulkanlar bir sırada düzülmüş 8 təpədən ibarətdir. Təpələrin iri qunt suxurları böyük bir sahəni əhatə edərək şimal-şərqə qədər uzanan iki zolaq əmələ gətirir. İyirmi hektar sahəyə yayılan qunt suxurlarının uzunluğu 300-500 metrdir. Bu zolaqların eni isə bəzi yerlərdə 50 metrə çatır. Ümumilikdə ölkəmizdəki vulkanların 60 faizi aktiv sayılır.

Prezident İlham Əliyev 2024-cü ilin 13 iyununda Abşeron rayonunda yerləşən Palçıq Vulkanları Turizm Kompleksinin açılışında iştirak edib. Müasir tələblərə cavab verən bu kompleks 12 hektar ərazini əhatə edir. Burada inzibati bina inşa olunub. Yaradılan yeni turizm infrastrukturunu yerli əhali, xüsusilə ətraf ərazilərdə məskunlaşmış insanlar üçün 60-dan

götürüldüyü yatağa dair məlumatlar da yer alır. Emalaxanada isə duluculuq və neftlə rəsmlərin çökilməsi üzrə ustad dərsləri təşkil ediləcək.

Azərbaycan faunasının qədim nümunələri

İnformasiya Mərkəzində yaradılan Təbiət tarixi sərgi zalı ekspozitlərin zənginliyi ilə böyük maraqlı doğurur. Sərginin "Böyük pişiklər", "Qobustan faunası", "Azərbaycanın vəhşi heyvanlarının ayaq izləri", "Azərbaycanın həşərat dünyası", "Kiçik ölümlü heyvan skeletləri" guşələrin-

meydançasına qalxmaqla hündür-
lükdən ətrafdakı palçıq vulkanlarını seyr etmək, maraqlı vaxt keçirmək mümkündür.

Kompleksin ərazisində əcnəbi səyahətçilərlə yanaşı, yerli turistlər də çoxluq təşkil edirdi. Beləçinin məlumatlarından sonra ətrafdakilərə palçıq vulkanları, habelə onların iqtisadi əhəmiyyəti və müalicəvi xüsusiyyətləri barədə kitablarda, qəzet və jurnallarda oxuduqlarından, televiziya və radioda eşitdiklərindən həvəslə açıqlama verən səyahətçi ilə yaxından tanış olduq: Şəmkir rayonunun Düzqışlaq kəndinin sakinini Afiq Elbəyli ali təhsilli coğrafiya müəllimidir. Maraqlı söhbətlərinə görə təşəkkür edib, "istirahətiniz necə keçir?" deyə, təəssüratını bizimlə bölüşməsinə xahiş etdik.

- Həyat yoldaşım, oğlum Şahin və nəvələm üç gündür buradayıq. Yaradılan şərait turistlərdə məmnunluq doğurur. Havalar isti keçdiyindən günorta saatlarında gözümdə az oluruq. Gördüyünüz kimi, sərgi zalı və emalaxanada günün bütün saatlarında turist bolluğu müşahidə edilir. İnsanlar burada palçıq vulkanlarının xüsusiyyətləri, təbii və müalicəvi özəllikləri haqqında məlumat əldə edirlər. Bu həm də insanlara əlavə bilgi verir. Gələcəkdə və xidmətdən razıyıq, nəzərdə tutmuşuq ki, sağlıq olsa, gələcək il yenə də bura gələk. Bütün bunlara görə, dövlətimizə və burada xidmət göstərən işçiyə minnətdarıq.

Palçıq Vulkanları Turizm Kompleksinin ərazisində turistlərin rahat gediş-gəlişini təmin etmək üçün avtodayanacaq salınıb. Əyləncəli vaxt keçirmək istəyən turistlər ekoloji cəhətdən təmiz neqliyyat vasitəsi olan kvadrosikllərlə bu çətin relyefli ərazidə tura qoşulmaq imkanı əldə edə bilərlər. İnanırıq ki, COP29-a gələn xarici turistlər bu təbiət möcüzəsinə heyranlıqla ziyarət edəcəkdir.

Rəhman SALMANLI,
"Azərbaycan"

çox yeni iş yerinin açılmasına imkan verib. Kompleksin Turizm İnformasiya Mərkəzi sərgi zalından və emalaxanadan ibarətdir.

Mərkəzdə palçıq vulkanlarının xüsusiyyətləri, təbii və müalicəvi özəllikləri haqqında məlumat əldə etmək, palçıq vulkanının maketi ilə tanış olmaq mümkündür. Burada, həmçinin Azərbaycanın hər yerindən toplanmış 80-ə yaxın nadir mineral nümayiş etdirilir. Sərgidə mineral nümunələrinin adı, kimyəvi tərkibi və

larda müxtəlif heyvanların şəkilləri və illüstrasiyaları görüntülənir. Burada həmçinin milli parklarımızda dövlət mühafizəsinə götürülmüş bir sıra heyvanların, o cümlədən bəbir, bezoar keçisi, ceyran, Xəzər suitisinin arealları haqqında məlumat verilir.

Kompleksdə yaradılmış Minerallar sərgisində isə Azərbaycan ərazisindən tapılan 80-ə yaxın fərqli mineral növü nümayiş etdirilir. Ziyarətçilər burada ölkəmizin hər yerindən - Qobustandan tutmuş Naxçıvana qədər, əksər bölgələrdən gətirilmiş gözəl və nadir qiymətli daşlar, kristallar və digər geoloji nümunələrlə yaxından tanış ola bilərlər. İki hissədən ibarət sərginin birinci bölməsində palçıq vulkanlarının püskürdüyü qaya nümunələri, digər bölmədə isə ölkəmizdəki müxtəlif faydalı qazıntı yataqlarında tapılan mineral nümunələr sərgilənib.

Burada ziyarətçilərə Yer in təki, geoloji proseslər, suxurların və mineralların əmələ gəlməsi haqqında da məlumatlar təqdim olunur. Palçıq vulkanlarının ətrafında müasir turizm infrastrukturunun yaradılması bu ərazilərdə yerləşən vulkanlar haqqında ictimai maarifləndirmənin artmasına və onların təbiət irsi kimi təbliğinə şərait yaradır.

Turistlərin sevimli məkanı

Bu ərazidə 110 nəfərlik restorant tikilib, turistlərin vulkanları izləməsi üçün piyada yolu çəkilib, panoramalı müşahidə nöqtəsi və meydança salınıb. Müşahidə

